

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

TenneT TSO B.V.

Postbus 718
6800 AS ARNHEM

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Bijlagen
1

Datum besluit 19 januari 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED],

Op 16 juli 2021 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Procedure

In artikel 20a, eerste lid van de Elektriciteitswet, is bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor Beter Benutten Bestaande 380 kV Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg, gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de minister voor Klimaat en Energie. Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor BBB 380 kV Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg. Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatieregeling van toepassing.

De minister voor Klimaat en Energie heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor Beter Benutten Bestaande 380 kV Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg bevorderd. Onderhavig besluit is als volgt voorbereid:

- op 30 september 2021 is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen.
- op 30 september 2021 is door de minister van EZK een ontwerp van het besluit aan TenneT TSO gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van vrijdag 1 oktober tot en met donderdag 11 november 2021 ter inzage gelegen in het Gemeentekantoor van Sliedrecht ;
- er zijn 2 digitale informatieavonden georganiseerd, op 12 en 14 oktober 2021.

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de minister voor Klimaat en Energie bekendgemaakt. Tevens doet de minister voor Klimaat en Energie daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden persoonlijk geïnformeerd.

Behandeling zienswijzen

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging van de ontwerpbesluiten voor het Beter Benutten Bestaande 380 kV Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg zijn 3 zienswijzen over de ontwerpbesluiten naar voren gebracht. Zie de antwoordnota zienswijzen voor een overzicht van de behandeling van de zienswijzen. In de antwoordnota vindt u ook de reacties op de inhoudelijke punten uit de zienswijzen die niet specifiek zijn, respectievelijk over alle ontwerpbesluiten gaan.

De antwoordnota maakt, voor zover de zienswijzen zich richten tegen het ontwerp van onderhavig besluit, onderdeel uit van het besluit. In de antwoordnota is aangegeven of de zienswijzen aanleiding geven om het onderhavige besluit aan te passen.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Beter Benutten Bestaande 380 kV Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg', gelegen in de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Altena, Alblasterdam, Molenlanden, Sliedrecht, Dordrecht en Geertruidenberg. Het project betreft het opwaarderen van de bestaande 380 kV hoogspanningsverbinding tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg. De opwaardering van de bestaande hoogspanningsverbinding houdt in dat nieuwe geleiders met meer capaciteit worden toegepast. De hoogspanningsverbinding Krimpen aan den IJssel – Geertruidenberg maakt deel uit van deze 380 kV ring. In totaal worden bij 89 masten en twee jukken (één per station) binnen dit traject nieuwe geleiders toegepast en/of andere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

De werkzaamheden betreffen onderhoudswerkzaamheden en werkzaamheden om de transportcapaciteit te vergroten. De werkzaamheden bestaan uit het ophangen van nieuwe HTLS (High Temperature Low Sag) geleiders met een hogere capaciteit dan de huidige geleiders, het vervangen van isolatorkettingen en bliksemraden, het verstevigen van de fundering bij een aantal masten en het aanpassen van het mastlichaam bij een groot aantal masten. De aanpassingen aan de mastlichamen bestaan in hoofdlijnen uit het vervangen van bouten en het uitwisselen en/of toevoegen van mastprofielen waarbij de hoofdpzets en de uitstraling van de mast niet wijzigt. Om de werkzaamheden uit te voeren worden tijdelijke bouwwegen en werkterreinen om de mastvoeten gelegd waarvoor op enkele locaties bomen worden gekapt of watergangen tijdelijk worden gedempt.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), slechtvalk (*Falco peregrinus*), visarend (*Pandion haliaetus*), alsmede van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid, tweede lid en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de heikikker (*Rana arvalis*), rugstreepdad (*Epidalea calamita*) en noordse woelmuis (*Alexandromys oeconomicus*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode vanaf de dag van bekendmaking van het besluit tot en met 1 september 2025 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van nesten van de boomvalk, buizerd, slechtvalk en visarend; alsmede van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, vierde lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker, rugstreepdad en noordse woelmuis.

Ik verleen u geen ontheffing van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de boomvalk, buizerd, slechtvalk en visarend; en artikel 3.5, eerste en tweede lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk doden, vangen of het opzettelijk verstoren van de heikikker, rugstreepdad en noordse woelmuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Beter Benutten Bestaande 380 kV Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg', het hoogspanningstracé gelegen tussen Krimpen aan den IJssel en Geertruidenberg, in de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Alblasterdam, Molenlanden, Sliedrecht, Dordrecht, Altena en Geertruidenberg, één en ander zoals is weergegeven in de bij de aanvraag gevoegde figuur 'Overzichtskaart Krimpen a/d IJssel - Geertruidenberg 380 kV' van 5 juli 2021.

- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel – Geertruidenberg 380 kV' van 15 juni 2021.

Vogels

- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode van de aanwezige jaarrond beschermde vogelsoorten. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van vogels.
- k. In navolging van voorgaand voorschrift dienen de werkzaamheden op de locaties waar zich jaarrond beschermde nesten in of in de directe omgeving van de masten bevinden buiten de broedperiode van de betreffende soort uitgevoerd te worden, dan wel buiten de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden.
- l. In het geval van de nestlocatie van de visarend dienen de werkzaamheden buiten de broedperiode uitgevoerd te worden. Voorafgaand aan de nieuwe broedperiode dient het nest (dan wel een voldoende geschikt alternatief) te zijn teruggeplaatst op exact dezelfde locatie.
- m. Bij het (tijdelijk) verwijderen en terugplaatsen van de nesten is altijd een ter zake kundige ecooloog aanwezig. Er dienen foto's te worden genomen van de nesten, de oorspronkelijke locaties en bij het terugplaatsen van de nesten. Deze foto's dienen te worden gedocumenteerd.

- n. Bij aanwezigheid van boomvalk en slechtvalk, dient te worden gestreefd om voldoende aanbod aan kraaiennesten te behouden binnen bestaande territoria. Dit geldt met name voor de boomvalk en slechtvalk in de omgeving van mast 43 en mast 44.
- o. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere nesten worden aangetroffen van de boomvalk, buizerd, slechtvalk en visarend dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel – Geertruidenberg 380 kV' van 15 juni 2021.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Heikikker, rugstreppad en noordse woelmuis

- p. Bij masten waar beschermde soorten zoals heikikker, rugstreppad of noordse woelmuis voorkomen dienen de rijplaten (en eventueel aanwezige houtlaag) na de werkzaamheden alleen buiten de kwetsbare overwinteringsperiode van deze soorten voorzichtig te worden verwijderd indien geen overwinteraars/beschermde soorten aanwezig zijn (vastgesteld door een ecologisch deskundige). Dit vanwege de kans dat exemplaren van de soorten onder de rijplaten of in gebruikte verdichtingslagen/ houtlagen onder de rijplaten kunnen overwinteren.
- q. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de heikikker en rugstreppad. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van amfibieën.
- r. Afvangen van amfibieën binnen de afgeschermd locaties dient te worden uitgevoerd onder daarvoor gunstige weersomstandigheden.
- s. De werkzaamheden mogen pas aanvangen nadat een ecologisch deskundige het terrein heeft vrijgegeven.
- t. De amfibieën schermen rond de werkgebieden dienen tijdens de werkzaamheden functioneel te zijn. Hiertoe dienen regelmatige controles te worden uitgevoerd.
- u. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de noordse woelmuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de noordse woelmuis.
- v. Bij het maaien de werklocaties dient bij de maaiwerkzaamheden vooruit te worden gelopen door een ter zake kundige ecooloog om eventueel aanwezige exemplaren van de beschermde soorten te verjagen en/of te verplaatsen.
- w. De vegetatie ter plaatse van het voorkomen van de noordse woelmuis dient gedurende de werkzaamheden maximaal 10 centimeter hoog te zijn.

Overige voorschriften

- x. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soort(en) waarvoor ontheffing is verleend.
- y. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld. Het werkprotocol dient op locatie aanwezig te zijn.
- z. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Beroepsprocedure

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit beroep instellen. Niet-belanghebbenden kunnen alleen beroep instellen als zij een zienswijze hebben ingediend. Iedereen kan beroep instellen voor zover niet kan worden verweten dat geen zienswijze is ingediend. Dat is onder meer het geval als het definitieve besluit is gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit en het beroep op die wijziging betrekking heeft.

Beroep kan wordt ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA, Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en begint op de dag nadat de besluiten ter inzage zijn gelegd.

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Afwijzing artikel 3.1, lid 4 Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van vogels. Ontheffing voor het opzettelijk verstoren van de boomvalk, buizerd, slechtvalk en visarend is in casu niet aan de orde. Op grond van artikel 3.1, lid 5 van de Wet natuurbescherming is voor verstoren van vogels als bedoeld in de Vogelrichtlijn geen ontheffing vereist indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de boomvalk, buizerd, slechtvalk en visarend is geen sprake, waardoor het verbod van artikel 3.1, lid 4 van de Wet natuurbescherming niet geldt en dus geen ontheffing van dat verbod aan de orde is.

Afwijzing artikel 3.5, lid 1 Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk vangen van dieren. Ontheffing voor het opzettelijk vangen van de heikikker en de rugstreepad is in casu niet aan de orde, omdat het niet de bedoeling is deze soorten definitief aan de natuur te onttrekken en onder u te houden, maar te verplaatsen binnen hun natuurlijke leefomgeving. Slechts als soorten niet binnen een redelijke termijn worden teruggeplaatst, heeft u ontheffing nodig van artikel 3.5, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is wel van toepassing. Er worden door u maatregelen voorgesteld om de zorgplicht na te leven.

Afwijzing artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming

Uit de aanvraag blijkt dat ontheffing is aangevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede lid van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van dieren. Ontheffing voor het opzettelijk verstoren van de heikikker, rugstreepad en noordse woelmuis is in casu niet aan de orde. Er worden door u voldoende maatregelen genomen om het opzettelijk verstoren van de heikikker en rugstreepad te voorkomen.

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming

Boomvalk

De boomvalk is in het plangebied aangetroffen. In mast 64 is een nest van de boomvalk vastgesteld. Deze bevindt zich op een traverse in een eerder gebruikt kraaiennest (op de dwarsliggende balken waar de draden aan verbonden zijn). Het nest bevindt zich op één van de traversen boven op de aansluiting van de isolatorkettingen. Hierdoor is het niet mogelijk het nest te behouden.

Door de werkzaamheden wordt het nest ongeschikt en kunnen broedende exemplaren worden verstoord. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven

in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel-Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021.

De werkzaamheden nabij mast 64 worden buiten de broedperiode uitgevoerd (globaal buiten de periode februari tot oktober). In de broedperiode worden werkzaamheden niet binnen 75 meter van de mastvoet (met nest) uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat eieren of jongen door de uitvoering van werkzaamheden worden verlaten of broedende vogels worden verstoord. Indien werken buiten de broedperiode niet mogelijk is, of indien het nest niet behouden kan blijven, dient de mast buiten de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden als broedlocatie door het nest te verwijderen. De boomvalk is voldoende flexibel om elders een nest te bezetten. De boomvalk broedt graag in (recent bezette) nesten van kraaien. Uit het onderzoek is gebleken dat deze nesten in de omgeving van de huidige nestlocatie in voldoende mate aanwezig zijn waarnaar de boomvalk kan uitwijken.

Door de werkzaamheden uit te voeren buiten de broedperiode wordt voorkomen dat broedende exemplaren worden verstoord. Wel wordt het nest ongeschikt gemaakt door de werkzaamheden. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Indien nieuwe nesten worden aangetroffen in of in de directe nabijheid van de masten kan het noodzakelijk zijn deze nesten ook (tijdelijk) te verwijderen. Er dient contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere nesten worden aangetroffen van de boomvalk anders dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing een aanvullend voorschrift opgenomen.

Gunstige staat van instandhouding boomvalk

De boomvalk broedt verspreid in lage dichtheden over het hele land, met name in open agrarische landschappen en natuurgebieden. De broedpopulatie is circa 450 tot 700 broedparen in de jaren 2013-2015. Voor de boomvalk als broedvogel is er qua populatie en verspreiding een afname in Nederland. De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als 'matig ongunstig'. Door de werkzaamheden gaat één nest van de boomvalk verloren. Het leefgebied blijft behouden en er zijn in de directe omgeving van de nestlocatie alternatieve nestlocaties aanwezig waar de boomvalk naar kan uitwijken. Na de werkzaamheden is de mast waar het nest zich bevindt en de andere masten van het tracé weer geschikt om in te broeden. In het geval van een broedende vogel wordt gewacht tot deze is uitgebroed. Hierdoor worden negatieve effecten op eieren of jongen voorkomen. De gunstige staat van instandhouding van de boomvalk komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Buizerd

De buizerd is in het plangebied aangetroffen. In mast 14 bevindt zich een nest op een plateau in de midden kolom van de mast. Het nest bevindt zich boven op een bordes waar de aannemer overheen zal lopen, omdat deze altijd in de traversen moet zijn om de nieuwe isolatorkettingen weg te hangen. Het is daarom niet mogelijk het nest te behouden.

Door de werkzaamheden wordt het nest ongeschikt en kunnen broedende exemplaren worden verstoord. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel-Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021.

De werkzaamheden nabij mast 14 worden buiten de broedperiode uitgevoerd (globaal buiten de periode februari tot september). In de broedperiode worden werkzaamheden niet binnen 75 meter van de mastvoet (met nest) uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat eieren of jongen door de uitvoering van werkzaamheden worden verlaten, of broedende vogels worden verstoord. Indien werken buiten de broedperiode niet mogelijk is, of indien het nest niet behouden kan blijven, dient de mast buiten de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden als broedlocatie door het nest te verwijderen.

De buizerd maakt vaak gebruik van bestaande nesten, maar is daarnaast ook goed in staat zelf een nieuw nest te bouwen wanneer het oude nest niet meer geschikt is of verloren is gegaan. Er is gekozen om geen nestmanden te plaatsen. Het plaatsen van nestmanden is niet altijd effectief en dit wordt ook onderstreept door het kennisdocument buizerd. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve locaties aanwezig waarnaar de buizerd kan uitwijken.

Door de werkzaamheden uit te voeren buiten de broedperiode wordt voorkomen dat broedende exemplaren worden verstoord. Wel wordt het nest ongeschikt gemaakt door de werkzaamheden. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Indien nieuwe nesten worden aangetroffen in of in de directe nabijheid van de masten kan het noodzakelijk zijn deze nesten ook (tijdelijk) te verwijderen. Er dient contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere nesten worden aangetroffen van de buizerd anders dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing een aanvullend voorschrift opgenomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Gunstige staat van instandhouding buizerd

Nederland is van gemiddeld belang voor de buizerd binnen Europa. Binnen Nederland kent de soort een vrij algemeen voorkomen, zoals ook in veel andere Europese landen. De staat van instandhouding is gunstig. De gunstige referentiewaarden voor de populatiegrootte worden ruimschoots gehaald. De verspreiding is gunstig, de soort komt voor in heel Nederland. Door de werkzaamheden gaat één buizerd nest verloren. Het leefgebied blijft behouden en in de omgeving van het plangebied alternatieve nestlocaties beschikbaar in de vorm geschikte bomen en bosschages waarnaar de buizerd kan uitwijken. Na de werkzaamheden zijn de masten weer beschikbaar als broedgelegenheid voor de buizerd. In het geval van een broedende vogel wordt gewacht tot deze is uitgebroed. Hierdoor worden negatieve effecten op eieren of jongen voorkomen. De gunstige staat van instandhouding van de buizerd komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Slechtvalk

De slechtvalk is in het plangebied aangetroffen. In 2020 heeft de soort gebroed in een oud nest van de visarend in mast 50. Het nest bevindt zich laag in de mast op een steun tegen de zijkant. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is het noodzakelijk om bij het bordes vlak onder het nest te zijn. Schade aan het nest als gevolg van de werkzaamheden is niet met zekerheid uit te sluiten. Er wordt getracht het nest in goede conditie te behouden, maar er wordt voor een worst-case scenario, dat het nest toch verwijderd moet, ontheffing aangevraagd.

Door de werkzaamheden wordt het nest mogelijk tijdelijk ongeschikt en kunnen broedende exemplaren worden verstoord. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021.

De werkzaamheden in de omgeving van mast 50 worden buiten de broedperiode uitgevoerd (globaal buiten de periode februari tot september). In de broedperiode worden werkzaamheden niet binnen 75 meter van de mastvoet (met nest) uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat eieren of jongen door de uitvoering van de werkzaamheden worden verlaten of broedende vogels worden verstoord.

Het uitgangspunt is dat het nest behouden blijft. Indien het nest toch niet behouden kan blijven, dient de mast buiten de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden als broedlocatie door het nest *zorgvuldig* te verwijderen. Het nest wordt zorgvuldig weggehaald en, indien het nest in goede conditie verkeerd, voorafgaand aan de volgende broedperiode op exact dezelfde locatie teruggebracht. Indien het oorspronkelijke nest beschadigd raakt of anderszins niet meer geschikt geacht wordt, zal een zo gelijkend mogelijk kunstmatig alternatief nest aangebracht worden op exact dezelfde locatie.

Door de werkzaamheden uit te voeren buiten de broedperiode wordt voorkomen dat broedende exemplaren worden verstoord. Wel wordt het nest mogelijk tijdelijk ongeschikt gemaakt door de werkzaamheden. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Bij het (tijdelijk) verwijderen en terugplaatsen van het nest dient altijd een ter zake kundige ecoloog aanwezig te zijn. Daarbij dienen foto's te worden genomen van het nest, de oorspronkelijke locatie en bij het terugplaatsen van het nest. Deze foto's dienen te worden gedocumenteerd.

Indien nieuwe nesten worden aangetroffen in of in de directe nabijheid van de masten kan het noodzakelijk zijn deze nesten ook (tijdelijk) te verwijderen. Er dient contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere nesten worden aangetroffen van de slechtvalk anders dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing een aanvullend voorschrift opgenomen.

Gunstige staat van instandhouding slechtvalk

De slechtvalk broedt in het hele land, waarbij de nadruk ligt op Noord-Brabant, Limburg, Noord-Holland en Gelderland. De soort broedt met name in kunstmatige nestgelegenheden, op grote gebouwen in of nabij stedelijk gebied, en op oude kraaiennesten in hoogspanningsmasten. De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als gunstig. De potentiële broedlocaties voor de slechtvalk zijn in Nederland vaak gelimiteerd en de soort is afhankelijk van door mensen gerealiseerde structuren en nestkasten op geschikte locaties. Tijdens de werkzaamheden wordt getracht het huidige nest intact te laten. Alleen in worst case, wordt het nest tijdelijk zorgvuldig verwijderd. De aantasting van het nest is tijdelijk van aard, omdat deze (of een voldoende geschikte alternatieve nestgelegenheid) na afronding van de werkzaamheden en voorafgaand aan de nieuwe broedperiode op exact dezelfde locatie wordt teruggeplaatst. In het geval van een broedende vogel wordt gewacht tot deze is uitgebroed. Hierdoor verliezen de vogels geen broedperiode en komen de populatie en daarmee samenhangende staat van instandhouding niet in gevaar. De gunstige staat van instandhouding van de slechtvalk komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Visarend

De visarend is in het plangebied aangetroffen. In mast 50 bevindt zich een nest van de visarend. Deze was in 2019 en in 2021 in gebruik door de visarend. In 2020 heeft een slechtvalk het nest gebruikt. Het nest bevindt zich laag in de mast op een steun aan de zijkant. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is het noodzakelijk om bij het bordes vlak onder het nest te zijn. Schade aan het nest als gevolg van de werkzaamheden is niet met zekerheid uit te sluiten.

Er wordt getracht het nest in goede conditie te behouden, maar er wordt voor een worst-case scenario, dat het nest toch verwijderd moet, ontheffing aangevraagd.

Door de werkzaamheden wordt het nest mogelijk tijdelijk ongeschikt en kunnen broedende exemplaren worden verstoord. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021.

De werkzaamheden in de omgeving van mast 50 worden buiten de broedperiode uitgevoerd (globaal buiten de periode mei tot september). In de broedperiode worden werkzaamheden niet binnen 75 meter van de mastvoet (met nest) uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat eieren of jongen door de uitvoering van de werkzaamheden worden verlaten of broedende vogels worden verstoord.

Het uitgangspunt is dat het nest behouden blijft. Indien het nest toch niet behouden kan blijven, dient de mast buiten de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden als broedlocatie door het nest te verwijderen. Het nest wordt zorgvuldig weggehaald en, indien het nest in goede conditie verkeerd, voorafgaand aan de volgende broedperiode op exact dezelfde locatie teruggebracht. Indien het oorspronkelijke nest beschadigd raakt of anderszins niet meer geschikt geacht wordt, zal een zo gelijkend mogelijk kunstmatig alternatief nest aangebracht worden op exact dezelfde locatie. Het aanbrengen van kunstmatige nestgelegenheden is een effectieve maatregel gebleken voor de visarend in onder andere Duitsland, Finland, Frankrijk, Noorwegen, Zweden en Wit-Rusland. Aanvullend aan het oorspronkelijke nest wordt een extra kunstmatig alternatief nest aangebracht in dezelfde mast. In totaal zullen er dan twee nesten in de mast worden her- of geplaatst.

Door de werkzaamheden uit te voeren buiten de broedperiode wordt voorkomen dat broedende exemplaren worden verstoord. Wel wordt het nest mogelijk tijdelijk ongeschikt gemaakt door de werkzaamheden. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Bij het (tijdelijk) verwijderen en terugplaatsen van het nest is altijd een ter zake kundige ecoloog aanwezig. Daarbij dienen foto's te worden genomen van de nesten, de oorspronkelijke locaties en bij het terugplaatsen van de nesten. Deze foto's dienen te worden gedocumenteerd.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Indien nieuwe nesten worden aangetroffen in of in de directe nabijheid van de masten kan het noodzakelijk zijn deze nesten ook (tijdelijk) te verwijderen. Er dient contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere nesten worden aangetroffen van de visarend anders dan beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing een aanvullend voorschrift opgenomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Gunstige staat van instandhouding visarend

De visarend is pas sinds 2016 een broedvogel in Nederland. Het eerste broedgeval in Nederland was vastgesteld in de Biesbosch. Sindsdien zijn er twee broedparen in Nederland waargenomen. De visarend broedt langs heldere meren, plassen en langs sommige zee-kusten, in moerassen, moerasbossen en aangrenzende naaldbossen. Vanwege het zeer geringe aantal broedparen in Nederland is de staat van instandhouding van de visarend als broedvogel zeer ongunstig. In het najaar kunnen meer exemplaren van de visarend in Nederland worden waargenomen, dit zijn trekkende exemplaren. Als niet-broedvogel is de staat van instandhouding gunstig.

In het project wordt getracht het huidige nest intact te laten. Alleen in worst case, wordt het nest tijdelijk verwijderd. De aantasting van het nest is van tijdelijke aard. Na afronding van de werkzaamheden worden het nest (of een voldoende geschikt alternatief) voorafgaand aan de nieuwe broedperiode op exact dezelfde locatie teruggeplaatst. Het verwijderen en het terugplaatsen van het nest gebeurt zorgvuldig, hiertoe zijn aanvullende voorschriften opgenomen. Daarnaast wordt er nog een extra nestgelegenheid toegevoegd aan de mast. Het aanbrengen van kunstmatige nestgelegenheid is een effectieve maatregel gebleken voor de visarend in onder andere Duitsland, Finland, Frankrijk, Noorwegen, Zweden en Wit-Rusland. In het geval van een broedende vogel wordt gewacht tot deze is uitgebroed. Hierdoor verliezen de vogels geen broedperiode en komt de populatie en daarmee samenhangende staat van instandhouding niet in het gevaar.

De gunstige staat van instandhouding van de visarend komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming

Heikikker en rugstreeppad

De heikikker en de rugstreeppad zijn in het plangebied aangetroffen. De heikikker is aangetroffen bij de masten 14, 15, 16, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 35, 39, 40, 43 en 44 en 46. Zekerheidshalve worden mitigerende maatregelen voor de heikikker getroffen bij de masten 14 tot en met 46. De rugstreeppad is aangetroffen bij mast 15. Zekerheidshalve wordt er van uit gegaan dat de rugstreeppad ook tussen mast 14 en 15 voorkomt vanwege de omliggende polder met vergelijkbaar biotoop van mast 15. Het gebied rondom de masten dient voor de soort als voortplantings- en landhabitat.

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Door de werkzaamheden wordt een deel van het algeheel leefgebied van de heikikker en rugstreeppad tijdelijk ongeschikt en kunnen individuen worden gedood. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied (mast- en lierlocaties) ontoegankelijke gemaakt door middel van het plaatsen van paddenschermen. Het plaatsen van het scherm gebeurt in de periode 1 mei tot oktober, buiten de kwetsbare winterrustperiode en voorjaarstrekperiode. Aanwezige exemplaren binnen de afgeschermdde locaties worden door een ecologisch deskundige gevangen en direct overgezet naar geschikt habitat in de omgeving van het plangebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Voorafgaand aan de aanleg van bouwwegen vindt inspectie plaats op aanwezigheid van amfibieën. Na afronding van de werkzaamheden worden werkwegen verwijderd en is het plangebied weer beschikbaar voor de soorten. Het verwijderen van de rijplaten van bouwwegen vindt plaats buiten de kwetsbare winterrustperiode van de soorten of indien een ecologisch deskundige heeft bepaald dat de aanwezigheid van dieren onder de platen is uitgesloten. De grond wordt na de werkzaamheden losgemaakt om vegetatiegroei en daarmee herstel van het natuurlijke leefgebied te bevorderen.

Bij de werkzaamheden bij sloten dient het dempen van sloten te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de heikikker en de rugstreeppad. Er worden twee schotten aan weerszijden van het te dempen deel van de sloot geplaatst waarna het tussenliggende stuk sloot zorgvuldig wordt leeggemaakt. Aanwezige dieren worden verplaatst naar een deel dat niet gedempt wordt.

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen wordt zoveel mogelijk voorkomen dat exemplaren van de heikikker en rugstreeppad op de locaties van de werkzaamheden aanwezig zijn en hierdoor verwond of gedood worden. Hierdoor wordt voorkomen dat artikel 3.5, eerste lid van de Wet natuurbescherming wordt overtreden. Echter, door de werkzaamheden wordt een deel van het leefgebied van beide soorten tijdelijk ongeschikt door de aanleg van werkterreinen, werkwegen en het dempen van sloten. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, vierde lid van de Wet natuurbescherming. Na de werkzaamheden zijn de werkterreinen weer beschikbaar voor de soorten. Buiten de werkterreinen blijft tijdens de werkzaamheden functioneel leefgebied aanwezig.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Het afvangen van amfibieën dient plaats te vinden onder gunstige weersomstandigheden. De werkzaamheden mogen pas aanvangen nadat het gebied is vrijgegeven door een ter zake kundige op het gebied van de heikikker en de rugstreeppad. Tevens dienen de schermen functioneel te blijven gedurende de werkzaamheden.

Hiertoe dienen regelmatige controles plaats te vinden. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Gunstige staat van instandhouding heikikker en rugstreepad

De heikikker kent binnen centraal, noordelijk en oostelijk deel van Europa een wijdverspreid voorkomen. Veel landen rapporteren echter dat de soort in aantal achteruitgaat en de kwaliteit van de habitat verslechterd. Binnen Nederland kent de soort ook een wijdverspreid voorkomen en ook de populatie aantallen zijn stabiel. De gunstige referentiewaarden van beiden worden gehaald. De staat van instandhouding is echter matig ongunstig vanwege een achteruitgang in de kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief. De soort heeft het moeilijk in het veenweidegebied door onder meer verdroging en te intensief beheer. In andere gebieden spelen versnippering, verzuring en grootschalige beheermaatregelen een rol.

Voor de rugstreepad is Nederland van redelijk groot belang binnen Europa. Binnen Nederland kent de soort een vrij algemeen voorkomen, in tegenstelling tot veel andere Europese landen. De staat van instandhouding is matig ongunstig. De gunstige referentiewaarden voor de populatiegrootte worden niet gehaald door een daling in aantallen in de periode 1997-2007. De verspreiding is stabiel, de soort komt voor in heel Nederland behalve Groningen. De kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief zijn matig ongunstig, vermoedelijk door factoren als verruiging en het ontbreken van open zandige locaties.

Gegevens van de lokale populatiegrootte van beide soorten is onbekend. Door de werkzaamheden wordt een deel van het natuurlijke leefgebied van de heikikker en de rugstreepad tijdelijk ongeschikt door het afschermen en inrichten van de werkkerreinen, de aanleg van bouwwegen en het tijdelijk gedeeltelijk dempen van sloten. Gedurende de werkzaamheden blijft voldoende geschikt leefgebied over voor de soorten in de directe omgeving van het plangebied. De werkzaamheden zijn van tijdelijke aard en het gebied is na de werkzaamheden weer geschikt en functioneel voor de soorten. Het is dan ook aannemelijk dat de heikikker en de rugstreepad in de omgeving van het plangebied aanwezig blijven. De gunstige staat van instandhouding van de heikikker en de rugstreepad komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis is in het plangebied aangetroffen. De soort is vastgesteld bij masten 50, 80, 82 en 83. Het gebied rondom de masten wordt gebruikt als geheel leefgebied voor de soort. Zekerheidshalve worden bij mast 51 en mast 52 tevens mitigerende maatregelen getroffen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Door de werkzaamheden wordt een deel van het algeheel leefgebied van de noordse woelmuis tijdelijk ongeschikt en kunnen individuen worden gedood. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming Krimpen aan den IJssel- Geertruidenberg 380 kV' van 16 juli 2021.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de werkterreinen onaantrekkelijk gemaakt voor de soort door de vegetatie bij de betreffende mast- en lierlocaties kort te maaien. Het maaien gebeurt in het voorjaar, voordat de voortplantingsperiode begint, waarna de vegetatie kort gehouden wordt totdat de werkzaamheden zijn afgerond. De vegetatie is maximaal 10 centimeter hoog na het maaien en aanwezige opslag wordt verwijderd. Er wordt één richting op gemaaid, richting geschikt habitat, zodat aanwezige exemplaren de kans krijgen om weg te vluchten. Het maaisel wordt afgevoerd. Hiermee wordt het plangebied onaantrekkelijk voor de soort en de aanwezigheid van de noordse woelmuis binnen de werkterreinen beperkt.

Bij mast 80 wordt binnen het leefgebied van de noordse woelmuis een sloot gedempt. Het dempen van de sloot vindt plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode (april tot oktober). Voorafgaand aan de demping zal de oevervegetatie worden gemaaid conform de hierboven beschreven methode.

Bij het verwijderen van de rijplaten van de bouwwegen wordt rekening gehouden met de kwetsbare winterrustperiode. Binnen de winterrustperiode kunnen de rijplaten alleen worden verwijderd indien een ecologische deskundige heeft bepaald dat de aanwezigheid van beschermde soorten onder de rijplaten kan worden uitgesloten. Na de werkzaamheden wordt de grond in oorspronkelijke staat hersteld om vegetatiegroei en herstel van de natuurlijke habitat te bevorderen en zijn de werkterreinen weer beschikbaar voor de soort.

Met inachtneming van de door u voorgestelde maatregelen wordt zoveel mogelijk voorkomen dat exemplaren van de noordse woelmuis op de locaties van de werkzaamheden aanwezig zijn en hierdoor verwond of gedood worden. Hierdoor wordt voorkomen dat artikel 3.5, eerste lid van de Wet natuurbescherming wordt overtreden. Echter neemt het oppervlakte en de kwaliteit van het leefgebied tijdelijk af en wordt een deel van het leefgebied tijdelijk ongeschikt voor de soort. Er is dan ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming. Buiten de werkterreinen blijft tijdens de werkzaamheden functioneel leefgebied aanwezig voor de soort.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Om schade aan mogelijk aanwezige exemplaren van de noordse woelmuis te voorkomen, dient tijdens de maaiwerkzaamheden een deskundige ecoloog voor de machine uit te lopen als extra maatregel om aanwezige dieren weg te jagen.

Het maaien dient regelmatig te worden herhaald opdat er geen hogere begroeiing dan maximaal 10 centimeter ontstaat. Ter aanscherping heb ik in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Gunstige staat van instandhouding noordse woelmuis

De noordse woelmuis is in (de omgeving van) het plangebied aangetroffen. De soort leeft in moerassige gebieden en drassige graslanden en is verspreid over vijf regio's: het Deltagebied, Texel, Friesland, Noord-Holland midden en het Zuid-Hollandse plassengebied. De noordse woelmuis is sterk achteruitgegaan doordat het leefgebied voor de soort verdween door intensieve landbouw, verdroging en het verdwijnen van moerasgebiedjes en doordat andere woelmuissoorten het leefgebied koloniseren en de noordse woelmuis wegconcurreren. In alle regio's is de verspreiding van de soort gekrompen en de resterende populaties zijn vaak geïsoleerd van elkaar. De staat van instandhouding is zeer ongunstig.

Door de werkzaamheden wordt een klein deel van het natuurlijke leefgebied van de noordse woelmuis tijdelijk ongeschikt door het inrichten van werkterreinen en de aanleg van bouwwegen. Het doden of verwonden van de soort wordt door het onaantrekkelijk maken en houden van de terreinen zoveel mogelijk voorkomen. Gedurende de werkzaamheden blijft voldoende geschikt leefgebied over voor de noordse woelmuis. De werkzaamheden zijn van tijdelijke aard en het gebied is na de werkzaamheden weer geschikt en functioneel voor de soort. Het is dan ook aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de noordse woelmuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

De voorgenomen activiteiten worden uitgevoerd bij een reeds bestaande hoogspanningsverbinding. Alternatieve locaties zijn niet mogelijk.

Tevens is de inrichting van de werkgebieden gebonden aan de locaties van de masten. De bouwwegen naar de werkgebieden zullen zo kort mogelijk gehouden worden zodat zo min mogelijk habitat wordt aangetast. Waar mogelijk wordt er gebruik gemaakt van bestaande wegen.

De werkzaamheden zullen zoveel mogelijk worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van de soorten. Daarnaast worden voorafgaand aan de werkzaamheden mitigerende maatregelen getroffen zoals het buiten de broedperiode ongeschikt maken van masten voor broedvogels, het afschermen van plangebieden en tijdig en zorgvuldig afvangen van dieren. Deze mitigerende maatregelen worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding. Waar mogelijk worden bestaande nesten behouden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

Bij de materiaalkeuze en de werktijden wordt rekening gehouden met de aanwezige soorten om verstoring zo veel mogelijk te voorkomen. Zo wordt er niet geheid, maar worden van bodem verdringen schroefpalen ingezet, dit veroorzaakt minimale trillingen en geluid. Tevens is er een Cultuur Technisch Advies opgesteld om de uitvoering van bouwwegen en werkterreinen aan de lokale omstandigheden aan te passen. Door deze aanpassingen wordt schade aan de ondergrond zoveel mogelijk voorkomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek

In de planning wordt rekening gehouden met kwetsbare periodes van de beschermde soorten. Een aantal werkzaamheden aan de mastlichamen kunnen alleen worden uitgevoerd, vanuit veiligheidsoverwegingen, als de spanning van de verbinding is. Het gaat hierbij om het vervangen van geleiders, isolatoren, bliksemraden en vervangen en bijplaatsen van profielen. De periode dat de stroom van de verbinding wordt gehaald wordt de Voorziene Niet beschikbaarheid (VNB) periode genoemd. Het is echter niet mogelijk om voor één verbinding een VNB te krijgen voor meerdere jaren. Dit betekent dan ook dat de werkzaamheden binnen de VNB- periode afgerond moeten zijn en er geen alternatieven voor handen zijn. Het is gezien de omvang en duur van het project echter niet mogelijk om bij alle masten buiten de broedperiode te werken omdat de werkzaamheden volgens de huidige planning in totaal meer dan een jaar duren. De planning is zodanig aangepast dat de meest kritische nestlocaties, de nesten met een jaarrond beschermde status (categorie 1 t/m 4), gedurende de broedperiode worden ontzien.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de boomvalk, buizerd, slechtvalk, visarend, heikikker, rugstreeppad en noordse woelmuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid', zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, sub b van de Wet natuurbescherming en op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, sub b van de Wet natuurbescherming.

TenneT is voornemens om haar bestaande 380 kV ring op te waarderen. De opwaardering van de bestaande hoogspannings-verbinding houdt in dat er nieuwe geleiders met meer capaciteit worden toegepast. De hoogspanningsverbinding Krimpen aan den IJssel-Geertruidenberg (KIJ-GT) maakt deel uit van deze 380 kV ring. In totaal worden bij 89 masten binnen dit traject nieuwe geleiders toegepast.

Het opwaarderen van de masten is noodzakelijk om aan de wettelijke taak van TenneT te voldoen om de leveringszekerheid te waarborgen. De taken van TenneT zijn vastgelegd in de Elektriciteitswet. Daarin staat onder meer dat TenneT de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze moet waarborgen.

Dit betekent onder andere dat TenneT bestaande infrastructuur, die met beperkte aanpassing nog naar behoren functioneert, niet kan vervangen door nieuwe infrastructuur als daartoe geen aanleiding is vanuit technische noodzaak, wet- en regelgeving of landelijk beleid. Ook staat in de Elektriciteitswet dat TenneT de netten aanlegt, herstelt, vernieuwt of uitbreidt, waarbij maatregelen in overweging worden genomen op het gebied van duurzame elektriciteit, energiebesparing en vraagsturing of decentrale elektriciteitsproductie waardoor de noodzaak van vervanging of vergroting van de productiecapaciteit ondervangen kan worden. Het opwaarderen van de bestaande verbinding valt hiermee binnen de wettelijke taken van TenneT. De opwaardering is essentieel voor het goed functioneren van de samenleving en in het belang van de openbare veiligheid en volksgezondheid. De groei van de productie van duurzame energie stijgt. Het aanbod van duurzame energie is minder goed te voorspellen: immers, de ene keer waait het hard of schijnt de zon volop, en de andere keer is het bewolkt en windstil. Deze pieken en dalen zijn van grote invloed op ons elektriciteitsnet. De capaciteit op delen van de landelijke 380kV-verbinding zijn momenteel al niet meer toereikend om aan de transportbehoefte te voldoen. De capaciteit op deze verbindingen moet daarom worden vergroot. De werkzaamheden zijn dus noodzakelijk om een veilige en continue levering van elektriciteit te kunnen garanderen. Elektriciteit is essentieel voor het goed functioneren van de samenleving waardoor de activiteiten in het belang zijn van de openbare veiligheid en volksgezondheid en een groot openbaar belang.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn om de negatieve effecten op de boomvalk, buizerd, slechtvalk, visarend, heikikker, rugstreeppad en noordse woelmuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 januari 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190025660812

Kenmerk
WNB.2021.020.toek